

ת"פ 53548/02/20 - מדינת ישראל נגד רן כתובים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 53548-02-20 מדינת ישראל נ' כתובים

ת"פ 18789-11-19 מדינת ישראל נ' כתובים

לפני כבוד השופטת שלומית בן יצחק

המאשימה: מדינת ישראל

באמצעות מפלג תביעות ת"א

נגד

הנאשם: רן כתובים

ע"י עו"ד עופר אשכנזי מטעם הסנגוריה

הציבורית

גזר דין - ניתן לפרסום

רקע והשתלשלות ההליכים

1. כנגד הנאשם הוגשו בסמיכות זמנים, בהפרש של כשלושה חודשים זה מזה, שני כתבי אישום שעניינם עבירות שביצע כנגד המתלוננת - מטפלת בתחום הרפואה המשלימה - על רקע סירובו לכבד בקשתה להפסקת הקשר הטיפולי עמו וטענותיו כלפיה על טיב הטיפול. שני התיקים צורפו זה לזה, לפני, ביום 1.12.2021.

ת.פ 53548-02-20 (בית משפט השלום בתל-אביב)

2. כתב האישום בתיק זה, בו הורשע הנאשם לאחר שמיעת ראיות, ויכונה להלן התיק הראשון על אף שהאירוע המתואר בו מאוחר לאירועי התיק הנוסף, כולל שני אישומים. הנאשם זוכה מעבירת האיומים, בה הואשם באישום השני, לאחר הודעת המאשימה בתום סיכומי טענות הצדדים כי אינה עומדת על הרשעתו בו.

3. הכרעת הדין בנוגע לאישום הראשון בתיק הראשון ולהלן: הכרעת הדין, נושאת 13 עמודים והיא חלק בלתי-נפרד מגזר דיני. בתמצית ייאמר כי ביום 15.7.2021 הורשע הנאשם בכך שביום 10.2.2020 שלח הודעת דואר אלקטרוני למתלוננת, הכוללת איומים, כאשר הוא מפר הוראות צו שפוטי - שניתן ביום 22.2.2019 והוארך ביום 19.1.2020 - במסגרת הליך על פי חוק מניעת הטרדה מאיימת, תשס"ב - 2001, שאסר עליו ליצור עמה קשר. נקבע כי הנאשם ביצע עבירות איומים והפרת צו שנועד להגן על שלום אדם, עבירות לפי סעיפים 192 ו-287(ב) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, ולהלן: החוק.

זוה תוכן ההודעה ששלח הנאשם למתלוננת חרף צו שיפוטי שניתן לבקשתה ואסר עליו לפנות אליה:

"ה' (ההודעה ציינה את שמה הפרטי המלא של המתלוננת, ש.ב.) ... לא שלום,

עבר הרבה זמן מאז התראנו לאחרונה,

שתדעי שבקרוב אני ארצח אותך, בקרוב אתן לך כדור

במצח הגדול שלך, יש לי מטרה אחת בחיים וזה לחסל

אותך, יש ברשותי אקדח קולט מוסטנג עם מחסנית שישה

כדורים, הכדור הראשון יפגע בליבך השחור, השני ישר

בפה שלך ששיקר לי לגבי הנוזל ההומאופתי,

השלישי יפגע לך באף הגדול והעקום שלך,

הרביעי בסנטר העקום שלך,

החמישי יפגע לך ישר בגרון בקנה הנשימה,

והשישי יפגע לך ישר במצח, ואת מאישה חיה תהפכי

לאישה מתה ואני אהפוך לרוצח, יא זבל יא חרא יא

שרמוטה יא מזדיינת בתחת יא שרמוטה יא קקה, לכי

תכתבי צוואה בהקדם יא זבל זבל זבל".

ת.פ 18789-11-19 (בית משפט השלום בתל-אביב)

4. בתיק זה, כאמור - קודם כרונולוגית לתיק הראשון, ואילו אתיחס כתיק הנוסף או התיק השני - הודה הנאשם בכתב האישום המתוקן והורשע ביום 16.2.2021, לפני מותב אחר. הרשעת הנאשם בוטלה ביום 1.12.2021 על מנת שיצרפו לתיק הראשון ועוד באותו יום הודה לפני בעובדות כתב אישום זה פעם נוספת והורשע לפיהן. במעמד ההודעה על הסדר הטיעון לפני המותב הקודם מסרה באת-כח המאשימה, כי עמדת המדינה היא לעבודות שירות וענישה נלווית, לרבות "פיצוי ברף גבוה משמעותי", בעוד ההגנה, החופשית בטיעוניה, תעתור לפיצוי בסך מאות שקלים. הצדדים הסכימו כי הנאשם יופנה לממונה על עבודות השירות וישלח לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר בעניינו.

5. על פי חלקו הכללי של כתב האישום המתוקן בתיק הנוסף טיפלה המתלוננת בנאשם במשך כשמונה חודשים, ובחודש נובמבר 2018 בקשה לסיים את הקשר הטיפולי, בשל נטיותיו האובססיביות כלפיה. ההודעות שנשלחו מופיעות בנוסח המקורי, לרבות שגיאות שנפלו בהן, כאשר שמה של המתלוננת מצוין באות ה' בלבד.

אעיר, כי בהודעות מושא האישום הראשון של כתב אישום זה פנה הנאשם אל המתלוננת בשמה הפרטי, בצירוף האות י' בסופו, ככינוי חיבה.

6. על פי עובדות האישום הראשון, החל מחודש נובמבר 2018 ועד ליום 15.2.2019, חייג הנאשם אל מכשיר הטלפון של המתלוננת, וכן שלח כ-340 הודעות טקסט בדרישה לפגוש אותה, להתנצל ולחדש את הקשר הטיפולי. המתלוננת סירבה וביקשה ממנו מספר פעמים שיפסיק להטרידה.

בין היתר, שלח הנאשם למתלוננת הודעות טקסט בעלות אופי מיני:

"ה' ערב טוב, אני הייתי אצל פרופ' חרותי, הוא אמר לי שהוא שמע *****. לא בא לי לדבר על זה כעת, ירד לי מעט דמעות בעיניים, הוא הראשון ששמע על ***** , לילה טוב" (הודעה מיום 27.1.2019, שעה 20:09).

"זה לא פשוט לעבוד כל כך הרבה שעות, אף יצא לי בין 11 אלף נטו ל-13 אלף נטו, תלוי בימים. ה' אם תשימי לב כל משאלותיי מתגשמות. ***** , פיללתי למשכורת 12 אלף וזה קרה יותר מהר משחשבתי, רק עכשיו נשאר לי להבין מה זאת ***** וגם אם לא אדע אעשה את מה שד"ר קלר אמר לי לעשות וזה להכיר מישהי ולהיות איתה. אהיה חייב לקפוץ למים העמוקים ולהיות עם מישהי בכדי לנצח את ***** שאף אחד ובאמת אף אחד לא שמע עליה..." (הודעה מיום 27.1.2019, שעה 14:51).

כן שלח הנאשם למתלוננת הודעות טקסט מטרידות:

"בבקשה ה', התחלנו תהליך ביחד בואי נסיים אותו בבקשה, אני יודע שאת רואה את ההודעה, בבקשה!!!" (הודעה מיום 17.12.2018).

"חתמתי לך חוזה, די תאמיני לי בבקשה, כמה סליחות אבקש, כמה פעמים אתחנן? זה עושה לך טוב התחנונים האלה" (הודעה מיום 24.12.2018).

"בבקשה תיסלחי לי על כל מה שהיה. זה קשה לי עם כל זה, אפשרי לבוא היום לפרוק קצת מעלי?" (הודעה מיום 27.12.2018).

ביום 13.12.2018 שלח הנאשם הודעת טקסט למתלוננת מטלפון נוסף שהיה ברשותו, כשהוא משתמש בשם "ארתור", ומציג עצמו כחולה סרטן בגרונו ובריאותיו, וביקש לקבוע פגישה טיפולית איתה. בהמשך לכך, בתכתובות

נוספות בין השניים, ניסתה המתלוננת לסייע ל-"ארתור", ולאחר שכתב לה: "אני צריך לעשות מה שרופאים אומרים לי, אני חושב שאולי גם כוחות נפשיים זה קשה להתמודד לבד בלי מישהו שיתן כתף ואף אחד לא עוזר לא מתעניין בי בכלל, כולם שואלים מה שלומך, אני עונה בקושי מצויין וזה הפוך וזה לשקר כל יום לכולם כל בוקר מחדש", השיבה לו: "ברור. כי אנשים מפחדים להתמודד עם זה, ואתה נשאר עם כל הקושי, הפחדים המחשבות, זה קשה מנשוא. מה אתה אומר על שיחה? אני מטפלת במגוון דברים. מרגיש לי הכי נכון כרגע, זה שיחה של היכרות ומשם ננוע הלאה. אני לא רוצה לומר לך דברים כשאני עדיין לא מכירה אותך אבל בראש ובראשונה צריך מקום שיבין שיכול אותך ויתן לך את הכוחות נפש להתמודד עם עצמך ואז מול העולם". השניים תיאמו מפגש.

ביום 17.12.2018, הגיע הנאשם לקליניקה של המתלוננת בעיר חולון, מסר לה מכתב הנושא שני עמודים, ובין היתר בקשה ממנה לחזור ולטפל בו. המתלוננת קיבלה את המכתב והסבירה לנאשם שוב שהיא אינה מעוניינת לטפל בו יותר.

בגין אישום זה הורשע הנאשם בעבירת הטרדה באמצעות מתקן בזק, עבירה לפי סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב - 1982, ולהלן: חוק התקשורת.

7. על פי עובדות האישום השני, ביום 15.2.2019, לאחר שהנאשם חייג למתלוננת ממספר חסוי ביקש עזרה טיפולית ונענה בשלילה, שלח למתלוננת 37 הודעות טקסט. בחלק מן ההודעות, איים הנאשם על המתלוננת בפגיעה שלא כדין בגופה.

בין היתר, שלח הנאשם למתלוננת את ההודעות הבאות (השגיאות במקור):

"הינה אני מצלצל אלייך GO ממספר מזהה וגלוי, קדימה לכי למשטרה, את רוצה לשחק במשחקי משטרה? אין בעיה, אני רק מבקש שתעני לשאלה בקצרה, ולא.. אני כבר אדע מה לעשות איתך, שאלתי שאלה באמת באמת רלוונטית, אם תחליטי שאת לא עונה את עוד תראי ותצטערי, הינה עכשיו אני מתקשר אלייך, תעשי הליכה למשטרה, זה פה קרוב, אבל אני אדאג שתשלמי פי 9 ממה שיהיה לי, חבל, רק תעני לשאלה קצרה ורלוונטית ושחררי אותי, השאלה את יודעת מהי, ראי הוזהרת לבל תעני, ראי הוזהרת, ראי הוזהרת!!!!!!!!!!!! תראי כמה סימני קריאה שמתי, שוב אני חוזר ראי הוזהרת.....!!!! יש לנו סרטן במשפחה שלנו, אני **** ואין לי מה להפסיד, ראי הוזהר לבל תעני".

"את רוצה מלחמה, תקבלי מלחמה".

"אשים כובע וכפפות ואעשה לך משהו אם תיגשי למשטרה, סך הכל רציתי את הנוזל ההומאופתי, אני חולה נפש ומה את? בריאה?"

"וחוץ מזה, נראה לך שאני לא יכול לתלות אותך? תישארי רווקה כל החיים שלך ותטפלי באוטיסטים, ואל תגידי לי לסתום את הפה כי אני אסתום אותך. לא את אותי, מאחל לך בריאות נפשית, חבל שכך זה נגמר, באמת חבל, צר לי על כך תיראי מה 25 הודעות איזה עצבים הכניסו לך".

"שנינו נצטער אם תלכי לשוטרים העלובים הללו".

"שישרף לך האוטו השחור הקיה פיקנטו שלך, שישרף, שמישהו ישרוף לך את האוטו".

"תלכי למשטרה ואני ילך לאיזה בדואי מדימונה שהכרתי בצבא ומשם הכל ילך וידרדר, יש לי את הכסף המתאים לכך, אני מחכה לרגע בו אתעמת איתך פנים מול פנים במשטרה, ואראה את הפרצוף שלך, לכל חקירה יש עימות, אראה את הפנים היפות שלך ושיערך השחור והמתולתל".

בגין אישום זה הורשע הנאשם בעבירת הטרדה באמצעות מתקן בזק, עבירה לפי סעיף 30 לחוק התקשורת ובעבירת איומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק.

8. על פי עובדות **האישום השלישי**, בתאריכים 15.2.2019, 17.2.2019 ו-19.2.2019 הגישה המתלוננת תלונות בתחנת המשטרה בבת-ים. ביום 20.2.2019, בין השעות 13:25 - 13:51 התקשר הנאשם למתלוננת מספר פעמים, וכן שלח לה 14 הודעות טקסט, בחלקן איים עליה בפגיעה שלא כדין בגופה.

בין היתר, שלח הנאשם למתלוננת את ההודעות הבאות (השגיאות במקור, ש.ב.):

"ה' שלום, מציע לך בחום שאם הלכת למשטרה, דגש על אם הלכת שתבטלי את התלונה כי במשחקים אני לא פחות טוב ממך. התקשרו אליי ייתכן המשטרה 3 פעמים הבוקר ולא ענית, היזהרי ונשכח מפרץ העצבים שלך ושלי ואיש איש ילך לדרכו לשלום, אם לא, אני ישחק איתך בחתול ועכבר יומם בלילה, איפה את גרה, ואלחם בך עד הסוף, עד שאפול מהרגליים, עכשיו תבחרי לאן את פונה, ולאן דרכך, למשחקים איתי או להסכם שלום קר בו אף אחד לא מדבר זה עם זה, תחשבי על זה בזמן שאת נוהגת בקיה פיקנטו שחורה שאני צילמתי מאחור את המספר רישוי שלה, למרות שאני זוכר בעל פה את המספר שראיתי שפגשתי אותך, מה לעשות שבמספרים אני מעולה?".

"צילמתי לפני יומיים את הבית שלך ואת הכרטיס שלך, הכל צילמתי, בקיצור עכשיו הכדור ביד שלך לשלום או למלחמה, ובאמת שלא אכפת יהיה לי לשלם כמה שקלים עלובים ששימו 'שקית במבה' מתחת לאוטו".

"כי אם ייקחו אותי באמצע הלילה, באמצע השינה יפריעו לי לישון זה ירגיז אותי עד מאוד".

"יש לך עד היום ב-10 בלילה להתחרט על מעשיך ולבטל את התלונה, אני כבר לא בתמונה ואני יעביר את זה לטיפול אדם אחר שעדיין לא שמעת עליו, ואז זה כבר לא יהיה בשליטתי, מקווה שהבנת ושנלך איש איש לדרכו ולשלום, ביי ביי".

"אני לא מתכוון לשבת בשקט כמו ילד קטן כי במלחמה נלחמים ומשיבים אש וציא 4 צוואות כבר, בידיך הבחירה, עד 10 בלילה את זוכרת? אם יבואו אליי שוטרים הביתה זהו מבחינתי אני שובר את הכלים מה שנקרא וזו תהיה מבחינתי הכרזת מלחמה, מה את חושבת שאני מתכוון לשבת במעצר? אבא שלי ויוסי יושבים במעצר עכשיו, כן כן לא עובד עליך הם רבו מכות אתמול בבית משפט.... אני בא ממשפחה משוגעת ומטורפת שירשתי מהם את השגעת".

"אני מגיעה לחקירה עוד מעט וניראה כיצד זה מתקדם, שלום".

בגין אישום זה הורשע הנאשם בעבירות שיבוש מהלכי משפט, עבירה לפי סעיף 244 לחוק; עבירת איומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק ובעבירת הטרדה באמצעות מתקן בזק, עבירה לפי סעיף 30 לחוק התקשורת.

טיעוני הצדדים לעונש

9. טרם טיעוני הצדדים לעונש, שנשמעו לפני ביום 22.6.2022, התקבלו מספר תסקירים בעניין הנאשם, וכן, במסגרת ההליכים שהתנהלו בתיק הנוסף, התקבלה, עוד טרם הרשעת הנאשם בו, חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו; לתכני התסקירים וחוות הדעת אתייחס בהמשך הדברים.

10. לטענת **המאשימה** האיומים בכתב האישום בתיק הראשון נמצאים ברף הגבוה והחומרה מתעצמת כאשר הנאשם איים תוך שהפך צו מניעה של הטרדה מאיימת. עוד צוין, כי מדובר במספר שנים, בהן חייה של המתלוננת "הופכים לגיהנום", כאשר מעשי הנאשם פגעו בבטחונה האישי ובשלוות נפשה. נטען אף כי האירועים מושא כתבי האישום הם חלק מתופעה, שיש למגרה, במסגרתה מותקפים צוותים רפואיים. המאשימה עתרה לקביעת מתחם ענישה, בכל אחד משני התיקים, בין שמונה חודשי מאסר ל-18 חודשי מאסר, תוך הדגשה כי בנוגע לתיק הנוסף "הצהרנו שהמתחם מתחיל בעבודות שירות" ולמיקום הנאשם "ברף העליון של השליש התחתון", וכן להשתתף מאסר ש "לא יפחת מ-14 חודשים" וזאת לצד רכיבים נלווים בדמות מאסר מותנה, קנס ופיצוי.

ההגנה התמקדה בהשלכות ההליך על הנאשם, שנטען כי "פירק את חייו לחלוטין" והרע את מצבו הנפשי ואף ציינה כי יחלוף זמן רב עד ש-"ששתקם מהנזקים שנגרמו לו"; נמסר, כי כיום הנאשם מנותק ממשפחתו. הסנגור

התנגד לתיוג האירועים מושא כתבי האישום כחלק מתופעת תקיפת גורמים רפואיים, ולשיטתו "מדובר בסוג של מערכת אישית שנפלה על אדם מסוים באופן הכי לא נכון שהיתה יכולה ליפול ובסופו של יום אותה מערכת שברה אותו..." , כאשר אף עמדת שירות המבחן היא כי הרקע למעשים, ללא תחכום כאשר בחלקם הודה הנאשם, הוא קשיים רגשיים ולקות במסגרת יחסים בין אישיים. הסנגור הביע חשש לחיי הנאשם וביקש כי ייגזר עליו עונש צופה פני עתיד בלבד, שכן יש לנהוג בנאשם "בעדינות יתרה".

הנאשם בדברו האחרון פנה לבית המשפט ותיאר את מצבו, לפיו אינו יוצא ממיטתו, נוטל תרופות כנגד דיכאון וכעת שווה בבית החולים אברבנאל, אף כי עתיד לעזוב בקרוב. יוער, כי הנאשם הסכים לוותר על חיסיון רפואי, על מנת שיתקבל מסמך עדכני מבית החולים; זה אכן נתקבל כעבור מספר ימים.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

11. על פי הוראות סעיף 40ג(א) לחוק, טרם גזירת העונש יש לקבוע, בגין כל אחד מהאירועים שבכתב האישום, מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בערך זה, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

האם מעשי הנאשם עולים כדי אירוע אחד

12. טרם קביעת מתחם העונש ההולם, יש להכריע האם מעשי הנאשם מהווים אירוע אחד, או מספר אירועים נפרדים, בהתאם להוראות סעיף 40ג לחוק, וככל שמדובר במספר אירועים - האם יש לגזור עונש נפרד לכל אחד או עונש כולל. לשם כך על בית המשפט לבחון האם העבירות בהן הורשע הנאשם מקיימות ביניהן קשר ענייני הדוק, עד כדי שניתן לראות בהן אירוע אחד ומסכת עבריינית אחת (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014)).

13. הצדדים נחלקו בשאלה זו. לטענת המאשימה יש מקום לקבוע שני מתחמי ענישה, זהים במשכם, בין 8 חודשים ל-18 חודשים, כאשר בתיק הנוסף הרף התחתון הוא מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות. בא-כח הנאשם טען כי מדובר באירוע אחד.

אף כי מעשיו של הנאשם נמשכו תקופה ארוכה, במספר צמתים, החל מסוף שנת 2018 אז ביקשה המתלוננת לסיים את הקשר עם הנאשם, ועד לתחילת שנת 2020, רקעם זהה, כמו גם טיבם ואפיונם, ובהינתן העובדה כי מדובר באותה מתלוננת ממש, אכן מתקיים אותו קשר הדוק, המאפשר לראות בהם מסכת עבריינית אחת, גם אם מתמשכת. משכך, יש לקבוע כי מעשי הנאשם עולים כדי אירוע עברייני אחד.

הערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם

14. בתיק הראשון הורשע הנאשם בעבירות איומים והפרת צו שנועד להגן על אדם (וזוכה כאמור מעבירת איומים נוספת). בתיק הנוסף הורשע בשלוש עבירות הטרדה באמצעות מתקן בזק, שתי עבירות איומים ושיבוש מהלכי משפט.

15. פעמים רבות עבירות אלו כרוכות זו בזו, ומבוצעות במסגרת אותה פעילות עבריינית רציפה; שהרי יחס מאיים ומטריד מוביל את הקרבן לפנות לערכאות שיפוטיות בבקשה להוצאת צו הרחקה על מנת להגן על עצמו, צו שהעבריין לעיתים, כבעניינינו אנו, אינו מכבדו. בעניין **אזולאי** (ע"פ 10756/04 **אזולאי נ' מדינת ישראל** (7.7.2005)) נקבע: "עתה יודעים אנו כי עבירות מסוג זה, כשהן מבוצעות בידי אדם המסרב לקבל את החלטתה של האשה להתנתק ממנו, אדם אשר אינו מכיר באוטונומיה שיש לאשה על גופה, ומתייחס אליה כאל רכוש הנתון לשליטתו, יש בהן חומרה מיוחדת. יחס אובססיבי לאשה, והרצון לשלוט בה ולא להתיר לה להתנתק, טומן בחובו סיכון רב. התנהגות כזו המלווה באיומים, באלימות ובהטרדה, המבטאים חוסר נכונות להרפות ורצון להשליט אדנות על אותה אשה, יש בה כדי לסכן את כבודה, את חרותה של האשה, ולא פעם גם את חייה...". במקרה זה מדובר היה ביחסים בין בני זוג, ואולם, בהתאמות הנדרשות, התנהלות הנאשם כלפי המתלוננת נוסאת קווי אופי דומים ומקבילים. כפי שציינתי בהכרעת הדין הנאשם הוא "בעל עיוותי חשיבה משמעותיים בנוגע למתלוננת וליחסה אליו" (פסקה 53 להכרעת הדין), הפגין כלפיה יחס אובססיבי קיצוני וסירב לניסיונותיה לסיים את הקשר הטיפולי.

16. הערך המוגן בעבירת האיומים נוגע לאינטרס לשימור כבודו של הפרט, זכותו לחיים שלווים ולמניעת פגיעה בו, לרבות פגיעה בחופש הבחירה והאוטונומיה (ע"פ 98/2020 **כהן נ' מדינת ישראל**, פסקה 4 (11.6.2020)).

17. הערכים המוגנים בעבירת שיבוש מהלכי המשפט נוגעים לשמירה על תקינות ההליך המשפטי וטוהרו, כיבוד ערכאות שיפוטיות, חשיפת האמת, עשיית משפט צדק ושמירה על שלטון החוק: "ערך מוגן נוסף הינו, הסכנה שראה המחוקק במאמץ להניע אחר למסור הודעה שקרית וכפועל יוצא מכך, חוסר היכולת של מערכת אכיפת החוק והמערכת השיפוטית להעמיד מבצעי עבירות לדין" (תפ"ח (מחוזי נצ') 7736-11-16 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פסקה 23 (11.2.2018)). ערכים אלה עומדים אף בבסיס עבירת הפרת הצו השיפוטי, וכאשר נוספת לו אף מטרה להגן על שלום אדם, כבעניינינו, יש ליתן הדעת אף לפגיעה בערך המוגן והחשוב של הבטחת שלומו של אדם, וכפועל יוצא אף את שלווה ויכולתו להתהלך במרחב הציבורי בחופשיות וללא חשש.

18. המתלוננת פנתה לערכאה שיפוטית לשם מניעת המשך הפגיעות בה ובשגרת חייה, ובמטרה למנוע מהנאשם להמשיך וליצור עמה קשר. בקשתה נעתרה והצו ניתן, אך הנאשם הפרו, בדרך של הפנית איומים קשים כלפיה. הערך החברתי עליו באה עבירת ההטרדה נוגע לשמירת שלווה נפשו של אדם וזכותו לפרטיות: "ערך חברתי רב טמון בעבירה זו בעידן שבו אמצעי ההתקשרות המהירים מאפשרים העברת מסרים, טלפוניים או כתובים, ללא סינון, באופן המקל ביצוען של הטרדות שונות" (ת"פ (שלום רמ') 40754-05-19 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פסקה 14 (16.12.2019)).

19. ריבוי האירועים, התפרשותם על פני תקופה ממושכת, עצימותם במספר נקודות זמן ותוכן המסרים מובילים למסקנה כי הפגיעה בערכים המוגנים היא בעוצמה ממשית ומוחשית ביותר. לכך יש להוסיף את המניפולציה בה נקט הנאשם בעת שנקב בשמו של אחר על מנת להמשיך ולהיפגש עם המתלוננת, תוך ניצול נטיותיה הטיפוליות ובניגוד לרצונה המובהק, ואת ההסלמה בטיב ההטרדות: מפניות חוזרות ונשנות בלשון תחינה ועד לאיומים מפורשים ובוטים בפגיעה במתלוננת, לרבות בחייה. הנאשם ניסה להניע את המתלוננת למשך תלונתה כלפיו, ולבסוף, במסגרת התיק הראשון, הפנה אליה אמירות מצמררות ומקפייאות דם, תוך הפרת צו שיפוטי לו נדרשה המתלוננת לשם הבטחת שלומה. אין מנוס אפוא מקביעה כי הפגיעה בערכים המוגנים היא בדרגה הגבוהה ביותר.

נסיבות ביצוע העבירה

20. סעיף 40ט(א) לחוק קובע כי על בית המשפט להתחשב בקביעת העונש ההולם, בנסיבות, מקלות ומחמירות כאחד, הקשורות בביצוע העבירה "ככל שסבר שהן משפיעות... על אשמו של הנאשם".

21. המושג "הטרדה מאיימת" הוגדר בהצעת חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"א-2001 (הצ"ח 3028, ג' באב התשס"א, 23.7.2001) באופן הבא: "המושג 'הטרדה מאיימת' או במקורו בשפה האנגלית 'stalking' מתייחס לדפוסי התנהגות הכוללים הטרדות ואיומים מסוגים שונים, אשר פוגעות בשלוות חייו, בפרטיותו או בגופו של אדם, ועל פי ניסיון החיים המצטבר מקימים גם חשש לפגיעה בגופו או בחייו של האדם המוטריד" וכן: "הטרדה מאיימת גורמת לאדם שכלפיו היא מופנית למתח, לחרדה ולתחושת איום, לעתים עד כדי אי יכולת לקיים שגרת חיים תקינה". התנהלות הנאשם, שבבירור נכללת בגדרי האמור לעיל, הובילה את המתלוננת לבקש, ולקבל, צו הרחקה ממנו, כאמור - ללא הועיל.

22. בניגוד לנטען על ידי ההגנה, מדובר במצבור מעשים מתוכננים ומתמשכים, שנפרשו על פני תקופה ארוכה, כשנה וחצי, בין נובמבר 2018 ועד לחודש פברואר 2020 (סעיף 40ט(א)(1) לחוק). הם בוצעו על אף שהמתלוננת הבהירה לנאשם, שוב ושוב, ישירות ובאמצעות פנייתה לערכאות שיפוטיות ולמשטרה, כי מעשיו מטרידים אותה, פוגעים בשגרת חייה והיא חוששת ממנו.

23. בשלב הראשון, בהתאם לעובדות האישום בתיק הנוסף, בין נובמבר 2018 ועד 15.2.2019, שלח הנאשם למתלוננת כ-340 הודעות טקסט, תחילה בבקשות להיפגש, המלוות בתכנים בעלי אופן אינטימי, ***** וכשלא עלה בידו לשכנעה, הגיע למקום עבודתה בתואנת שווא, תוך התחזות לאדם אחר.

24. בשלב השני, ביום 15.2.2019, בשעות הבוקר, ותוך פחות משעתיים, כפי שמתאר האישום השני בתיק שלעיל, מסלים הנאשם התבטאויותיו, מבהיר למתלוננת כי אין לו מה להפסיד, כי אם תלך למשטרה הוא ידע "מה לעשות איתך", כי הוא יכול "לתלות" ואף מבהיר לה כי הוא מבין ש-"25 הודעות איזה עצבים הכניסו לך". הנאשם מאחל למתלוננת כי "מישהו" ישרוף את רכבה ומסיים, כי אם "תלכי למשטרה ואני ילך לאיזה בדואי מדימונה שהכרתי בצבא ומשם הכל ילך ויתדרדר, יש לי את הכסף המתאים לך, אני מחכה לרגע בו אתעמת איתך פנים אל פנים במשטרה ואראה את הפרצוף שלך, לכל חקירה יש עימות ואראה את הפנים היפות שלך ושיערך השחור והמתולתל". איומי הנאשם מפורטים והתבטאויותיו מעוררות החלחלה נסוכות נופך אישי שיש בו להעצים את מידת היראה מפעולותיו.

25. האישום השלישי בתיק הנוסף מתאר שלב נוסף בהסלמת האירועים; זאת לאחר שהמתלוננת מגישה תלונתה והנאשם סובר כי "התקשרו אלי ייתכן מהמשטרה". ביום 20.2.2019 הוא מתקשר אליה ושולח לה, תוך כ-25 דקות, 14 הודעות, במסגרתן הוא שב לאיים עליה, קשות, על מנת לשכנעה כי תבטל תלונתה. הנאשם מצוין כי "ישחק איתך בחתול ועכבר יומם ולילה, איפה את גרה" וכי "ילחם עד הסוף". הוא אף מצוין כי הוא עוקב אחרי המתלוננת, וצילם את ביתה ומכוניתה: "הכל צילמתי, בקיצור עכשיו הכדור ביד שלך לשלום או למלחמה ובאמת שלא אכפת היה לי לשם כמה שקלים עלובים ששימו 'שקית במבה'; 'מתחת לאוטו'. ועוד כותב לה הנאשם כי אם שנתו תופרע, עת יילקח (כוונתו הברורה, מהקשר הדברים והדבקם, היא לחקירה משטרתית, ש.ב) "זה ירגיז אותי מאוד... יש לך עד היום ב-10 בלילה להתחרט ולבטל את התלונה, אני כבר לא בתמונה ואני יעביר את זה לטיפול אדם אחר שעדיין לא שמעת עליו, ואז זה כבר לא יהיה בשליטתי. מקווה שהבנתו..." ומסיים בכך שאם יגיעו אליו שוטרים הביתה, זו "הכרזת מלחמה" וכי אינו מתכוון לשבת במעצר: "אני בא ממשפחה משוגעת..."

26. "ווליום" המעשים רועש, ואינו מאפשר להימלט ממנו; גם כאשר הנאשם פוסק מניסיונותיו, החשש לחידוש הקשר ולצעדיו הבאים רובץ בפתח ואינו מרפה מהמתלוננת. הנאשם יודע זאת ופועל להנחת תשתית לתחושות חרדה תמידיות, בציינו כי מקום מגוריה של המתלוננת ידוע לו וכך גם מספר רכבה, כי ישחק "בחתול ועכבר" יומם ולילה, וכי הוא שוקל להעביר "הטיפול" לאחר, "בדואי מהנגב" ואז "זה" "יצא משליטתו"; הוא אף מודע להשלכות התקשוריות אליה ו-"לעצבים" שנגרמו למתלוננת כתוצאה מהן. חומרה מיוחדת ורבה מאוד נעוצה בכך כי מעשיו

של הנאשם נועדו גם למנוע מהמתלוננת למצות זכויותיה כקרוב עבירה ולהתגונן מפניו באמצעות סיוע משטרת.

27. קיומו של כתב אישום, הליך חקירתי ומעצר, כמו גם צו למניעת הטרדה מאיימת, לא מנעו מהנאשם לאיים פעם נוספת על המתלוננת, כאמור בתיק הראשון, תוך בחירת מילים מוקפדת ומרושעת. להודעה זו התייחסתי בפסקה 50 להכרעת הדין בה ציינתי את "רוח השנאה העזה הנושבת מההודעה עתירת הרעל. כותבה מפרט, בצורות מעוררת חלחלה, כיצד יפגע, כדור אחר כדור, בחלק אחר מגופה של המתלוננת, עד למותה, ומסיימו בצבר קללות גסות ורעות", וכן בפסקה 57: "ההודעה, אכזרית, רוויה בארס וקללות, מלמדת על שנאה יוקדת כלפי המתלוננת". הנאשם מתאר, צעד אחר צעד, כיצד יפגע במתלוננת, בכדורי אקדח: בליבה, בפניה, בגרונה ובמצחה, עד שתמות והוא "יהפוך לרוצח". פעמים רבות עיינתי בהודעה ובכל פעם מחדש נעתקת הנשימה ממפגן השנאה והאלימות המחריד ועוכר השלווה, שהבהיר למתלוננת כי לא די בהליכים שנקטו עד כה על מנת למנוע מהנאשם להמשיך ולהטרידה ולשבש חייה.

28. הנזק שנגרם למתלוננת נרחב בהיקפו ובעצימותו (סעיף 40ט(א)(4) לחוק) ולכך יש ליתן משקל גובר, עיקרי ומשמעותי.

29. המתלוננת העידה לפני, והתרשמתי ממנה באופן ישיר, כאישה כנה ומיטיבה, שחייה עורערו לחלוטין עקב כניסתו של הנאשם אליהם ומיאונם לעזבם.

30. במסגרת טיעוני הצדדים לעונש הוגשה הצהרת נפגע מטעמה. הצהרה זו נערכה לפי סעיף 18 לחוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א - 2001, שלשונו: "נפגע עבירה זכאי למסור הצהרה בכתב לגוף החוקר או לתובע, על כל פגיעה ונזק שנגרמו לו בשל העבירה, לרבות נזק גוף, נזק נפשי או נזק לרכוש; מסר הנפגע הצהרה כאמור, זכאי הוא שהתובע יביא את הצהרתו לפני בית המשפט בדיון בענין גזר דינו של הנאשם". בהצהרה זו פרטה המתלוננת, בעיניה ולפי השקפתה, את מערכת היחסים עם הנאשם. יובהר, כי איני מתייחסת לאירועים נוספים אותם תיארה בתצהירה, אלא רק לתחושותיה כתוצאה מהכרותה עם הנאשם והסחרור אליו נקלעה כתוצאה מהתנהלותו (ראו עמ' 36, ש' 7-5 לפרוטוקול הדיון). מטבע הדברים, בסוג תיקים זה, שאינו נוגע לנזק כלכלי או פיזי, לא ניתן להפריד בין תחושות סובייקטיביות אלו לבין מסכת אירועים אותה חוותה המתלוננת כפגיעה בה מאת הנאשם.

31. המתלוננת תיארה את נסיונותיה להתנתק מהנאשם. לדבריה, לאחר שהתחזה כארתור והגיע למשרדה "אני זוכרת את הרגע שנבהלתי מחומרת מעשיו וביקשתי ממנו ללכת" ו-"לאחר שקבלתי ממנו 300 הודעות ביומיים בחרתי שלא לענות לו". המתלוננת הוסיפה וספרה בתצהירה על תלונתה במשטרה, על פנייתה לבית המשפט למתן צו הגנה ותחושתה, כי היא מתמודדת "עם נאשם רצדיביסט, אובססיבי ומסוכן" שהוביל לכך ש-"חיי הפכו לגיהנום ולסבל". עוד ציינה, בהקשר האיום בו הורשע הנאשם בתיק הראשון כי "קיבלתי ממנו מייל ביום 10.2.2020 בו הוא מאיים עלי מפורשות ברצח, הוא מתאר בדיוק ולפרטי פרטים איך ירצח אותי, וכתב שזאת מטרת חיי לדאוג שאהפך מאישה חיה לאשה מתה... האיומים ברצח גרמו לי לשיבוש בשגרת חיי, חיי הפכו לי לפחד, בסבל, במחשבות טורדניות, חששתי לחיי, מקור פרנסתי נפגע ושקלתי לעבור דירה, ישנתי אצל חברים, אצל הורי ונגרם לי נזק כלכלי גדול". לדבריה, המשטרה לא ידעה אותה באופן טיפולה בתלונתה ו-"הותירה אותי בחוסר ודאות. לא ידעתי כיצד להתנהל והאם בטוח לי ללון בביתי. כל הזמן הזה ביטלתי טיפולים רבים ולא ישנתי בביתי מחשש כבד לחיי". כשנמסרה לה הידיעה כי קיים קושי באיתור הנאשם, זו "העלתה את החרדה, החשש והפחד, כל סדר היום שלי השתבש, חשתי שאני במעצר, שאני הקרבן... כל התקופה הזו חשתי בלבול גדול וחשש להסתובב לבד. התחושה שאני לא מוגנת ואין מענה מספק מהמשטרה העלה לי את החרדה והפחד". לאור חוסר האונים שחוותה, פנתה המתלוננת ליעוץ משפטי, עליו שלמה 1,000 ₪, עניין שהכביד אף יותר על מצבה הכלכלי, בתקופה בה פרנסתה נפגעה ממילא. עוד ציינה כי הנאשם גרם "לפגיעה נפשית ממשית ונאלצתי לפנות לקבל טיפול נפשי, כל זה גרם לפגיעה כלכלית אנושה, חרדה כבדה ופחד שמכרסם בי עד עצם היום הזה", ותיארה כי שכרה שירותי עו"ד שילווח אותה וייצגה בהליך, בעלות של 15,000 ₪. את הצהרתה סיימה כך: "לאור מעשיו של הנאשם כלפי אשר פגעו בי נפשית, כלכלית ואישית, מצבו בו אני חשה שאני רדופה וחוששת פן הנאשם יממש את איומיו כלפיי וירצח אותי".

32. המתלוננת ביקשה להחמיר בעונשו של הנאשם "המסוכן, הרצדיביסט והאובססיבי ולא להגיע איתו להסדר טיעון - אני לא רוצה להיות כותרת בעיתון". המתלוננת אף ביקשה לעיין מחדש, בתנאי שחרורו של הנאשם, שכן "אני חוששת לחיי והנאשם בביתו ללא פיקוח. הנאשם צריך להיות מאחורי סורג ובריוח הוא מסוכן וההוכחה לכך הוא מעשיו החוזרים כלפי והחמרה של המייל בו האיום הממשי לחיי... אני מתריעה כי המסוכנות של הנאשם זועקת לשמיים, אני לא רוצה להיות קרבן שתהפוך לכותרת בעיתון, אני חוששת פוחדת וחרדה ממה שהוא עשוי לעשות לי אני מבקשת למצות עמו את הדין לחומרה".

33. הנאשם סימן את המתלוננת כמטרה, הטרידה ואיים עליה, והמשיך במסע ההתעללות בה, גם לאחר הגשת כתב אישום כנגדו בתיק הנוסף. המתלוננת נקלעה לקשיים נפשיים, שהובילו אותה לגשת לקבלת טיפול, ואף לאחר חלוף שנים, היא סובלת מחרדות וממחשבות טורדניות וחוששת לחייה. למתלוננת נגרם חסרון כיס משמעותי, חלקו ישיר, ונוגע לכספים שהוצאתם נדרשה על מנת להגן על עצמה, גם נוכח טענותיה כנגד התנהלות משטרת ישראל. חלקו האחר - עקיף, נוכח העדר יכולתה לקדם שגרת חייה ולהתפרנס בהתאם להכשרתה ולניסיונה המקצועי.

34. התנהלות הנאשם כלפי המתלוננת, על כל היבטיה, מקפיאת דם ומצמררת. היא נמשכה תקופה ארוכה והנאשם טמן, בידועין ובאכזריות, את הזרעים שיצמיחו חשש תמידי בלבה. כתוצאה מכך, הפכו חייה לגיהנום, ועד היום לא שבו למסלולם התקין.

35. המאשימה הפנתה בטיעוניה לחובת בית המשפט ליטול חלק במאבק להגנת צוותים רפואיים המותקפים בקשר לטיפול שהעניקו לציבור; הסנגור מחה על תיוג מעשי מרשו באופן האמור. אכן, לב העניין, היורד לשורש התנהלותו העבריינית של הנאשם, הוא ההטרדה המאיימת, על רקע אותם עיוותי חשיבה בנוגע לקשר האישי בינו לבין המתלוננת, חובותיה כלפיו, וזעמו על כך שסיבכה אותו בחקירה משטרתית. ועדיין, כפי שניתן לראות בבירור, הנאשם אכן טען כנגד המתלוננת כי "שיקרה" בנוגע ל"נוזל ההומופאטי", עניין שהופיע בהודעה מושא התיק הראשון, והוא מציין, בכתב האישום הנוסף, כי "סך הכל רציתי את הנוזל ההומופאטי" (אישום 2, פסקה ג2) ובהודעתו כרך בין אי-קבלת הנוזל לבין חלק מאיומיו (ת/1, ש' 25). משכך, ובשל סירובו לכבד בקשתה לסיים הטיפול מצאתי כי קיימים קווי דמיון מסוימים, גם אם לא מובהקים, לאירועים המסתמנים כ-"כמכת מדינה": עימות עם צוותי מטפלים בנוגע לטיב הטיפול ולמועדיו, המצדיקים נקיטת מגמת החמרה ביחס אליהם (ע"פ 7220/19 זגורי נ' מדינת ישראל (6.2.2022)), וגם אליהם יש להידרש, במידה מתונה ובאיון רב, במכלול הדברים.

מדיניות הענישה הנוהגת

36. נסיבות המקרה שלפני יוצאות דופן; עיון בפסיקה מעלה כי ככלל, מערכת היחסים שהובילה להטרדת קרבן העבירה, באופן אינטנסיבי, יוקד ומתמשך כל כך, נעוצה בקשר זוגי או משפחתי שהשתבש, או ביחסי שכנות, המזמנים, נוכח קרבתם הפיזית של המעורבים זה לזה, סכסוכים ומריבות.

37. המאשימה הפנתה לפסיקה הנוגעת לענישה שהוטלה במקרים דומים, לשיטתה, לענייננו.

ת"פ (שלום ת"א) 14752-10-16 **מדינת ישראל נ' אהרונוב** (3.2.2019): הנאשמת הורשעה על יסוד הודאתה ובמסגרת הסדר טיעון, בעבירות הטרדה באמצעות מתקן בזק, איומים, היזק לרכוש במזיד וניסיון להיזק לרכוש במזיד. נקבע, כי מתחם העונש ההולם בגין מעשי הנאשמת, הן בנוגע לאיומים, הן בנוגע להטרדה, נע בין מספר חודשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות לבין 15 חודשים. על הנאשמת הושת שישה חודשי מאסר, שירוצו בעבודות שירות, בצירוף ענישה נלווית. אעיר כי עיקר מקרה זה, באופן חריג, עניינו נאשמת שהתנכלה במשך תקופה ארוכה למי שפיקדה עליה בצבא ואינו נעוץ בקשר משפחתי או זוגי.

ת"פ (שלום פ"ת) 16022-02-17 **מדינת ישראל נ' בנובייב** (15.1.2018): הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בריבוי עבירות של הטרדה באמצעות מתקן בזק ואיומים, כנגד בת זוגו לשעבר, אם בנו. נקבע, כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר אותו ניתן לרצות בעבודות שירות ועד 15 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים. על הנאשם הושתה שנת מאסר בפועל, בצירוף ענישה נלווית.

המאשימה הפנתה אף לפסיקה הנוגעת לתקיפת אנשי צוות רפואי, בה נגזרו עונשי מאסר בפועל (עניין **זגורי** שלעיל; רע"פ 3150/19 **שטרנברג נ' מדינת ישראל** (8.5.2019)) ולאיומים על רופא (ת"פ (שלום י-ם) 46376-09-19 **מדינת ישראל נ' אבו דויח** (13.6.2022)), במסגרתו הוטל על נאשם, ללא עבר פלילי, עונש הכולל מאסר לתקופת חודש ימים.

38. אף ההגנה הפנתה למספר החלטות כתמיכה לטיעוניה.

ת"פ (שלום ת"א) 17997-09-15 **מדינת ישראל נ' ירון** (18.3.2018): הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בו הגבילה המאשימה עצמה לטיעון לעונש עד שישה חודשי מאסר בעבודות שירות, בעבירות איומים, תקיפה, הטרדה באמצעות מתקן בזק והיזק לרכוש במזיד שבוצעו כלפי שכניו. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לבין חודשי מאסר ספורים, בצירוף ענישה נלווית. על הנאשם נגזר מאסר מותנה, פיצוי למתלוננים וקנס, בין היתר בשל המלצתו החיובית של שירות המבחן "ובשל הרגיעה והיציבות שהושגו" בינו לבין המתלוננים.

ת"פ (שלום נצ') 67267-06-18 **מדינת ישראל נ' יוסף** (19.6.2019): הנאשמת הורשעה, על יסוד הודאתה במסגרת הסדר טיעון, בעבירות הטרדה באמצעות מתקן בזק, איומים והפרת הוראה חוקית ונקבע כי הרקע למעשי הנאשמת, שהטרידה את שני המתלוננים באמצעות שליחת מסרונים המכילים תכנים מיניים ומאיימים, "אינו ברור באופן מובהק". אשר למתחם העונש ההולם - נפסק כי זה נע בין מאסר על תנאי ועד תשעה חודשי מאסר בפועל, בצד ענישה נלווית. על הנאשמת הושתו ארבעה חודשי מאסר על תנאי, בצירוף ענישה נלווית, תוך שנקבע כי יש לתת משקל מכריע לכך שמדובר בהסתבכות ראשונה של אישה בשנות ה-60 לחייה, ללא עבר פלילי.

ת"פ (שלום ק"ג) 23255-09-14 **מדינת ישראל נ' לומברוזו** (2.7.2017): הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בארבעה כתבי אישום, בעבירות הפרת צו שנועד להגן על אדם, איומים ואיסור פרסום דיון בדלתיים סגורות שבוצעו בעיקרן כנגד בת זוגו, בצד איום שהופנה לממונה על פניות הציבור בעיריית קרית גת כי ישרוף את אגף הרווחה אם לא תגיע אליו עובדת סוציאלית; מגזר הדין עולה כי מדובר בעבירות שביצע אדם הסובל מניוון שרירים, ללא תחכום, גם על רק תסכולו ממצבו ומהטיפול בו על ידי רשויות הרווחה. עמדת המאשימה, כמו גם שירות המבחן, היתה כי יש להטיל על הנאשם מאסר מותנה, ועונש זה אכן הושת עליו.

ת"פ (שלום ראשל"צ) 30707-11-15 **מדינת ישראל נ' ויניצקי** (20.12.2017): הנאשמת הורשעה, על יסוד הודאתה, בעבירות איומים, הטרדה באמצעות מתקן בזק, העלבת עובד ציבור והפרת הוראה חוקית, כנגד מספר מתלוננים, לרבות בת זוגה לשעבר. על הנאשמת הושת מאסר על תנאי ופיצוי כספי, וזאת על אף עמדתו העקרונית של בית המשפט לפיה ככלל היקפן המצטבר של העבירות מחייב "תקופת מאסר שלכל הפחות ירוצה בעבודות שירות". אלא שבשל יחודו של המקרה, "בהינתן בדידותה החברתית של הנאשמת והעדר כל תמיכה סביבתית..."

והעדר עבר פלילי, העדיף לגזור עונש מאסר צופה פני עתיד, בצד פיצוי כספי לאחת המתלוננות.

יוער, כי בדיקה העלתה כי המדינה הגישה ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום. הערעור התקבל, ובמסגרתו הושת על הנאשמת עונש מאסר לתקופה של חודשיים, שירוצה בדרך של עבודות שירות (עפ"ג 68504-01-18 (מחוזי מרכז) **מדינת ישראל נ' ויניצקי** (1.7.2018)).

ת"פ (שלום רמ') 4052-10-17 **מדינת ישראל נ' חורוש** (13.2.2020): הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות תקיפת בת זוג, הפרת צו בית משפט שנועד להגן על אדם ועבירת איומים. על הנאשם הושתו מאסר מותנה, לצד התחייבות, בין היתר בשל עמדת המתלוננת והעדר עבר פלילי.

39. עיינתי אף בהחלטות רלבנטיות נוספות.

במסגרת רע"פ 4976/18 **כהן-ריאני נ' מדינת ישראל** (12.8.2018) נדון עניינו של נאשם, בעל רקע פסיכיאטרי, שהורשע, על יסוד הודאתו, ב-4 עבירות של הטרדה, וכן איומים, על בת זוגו לשעבר, בכך ששלח לה "כ-30 הודעות טקסט מטרידות ובוטות, כשאחת מהן אף כללה דברי איום בוטים". לאחר שלא התייצב לפני הממונה על עבודות השירות, נגזר על הנאשם עונש מאסר בין כתלי הכלא, לתקופה של 6 חודשים, כאשר מאסר מותנה קודם הופעל, חלקו במצטבר, כך שהיה עליו לרצות מאסר לתקופה של 9 חודשים. ערעוריו לבית המשפט העליון והמחוזי נדחו.

בעניין **פלוטניקוב** (עפ"ג (מחוזי מרכז) 26073-12-12 **פלוטניקוב נ' מדינת ישראל** (5.3.2013) נדון ערעורו של אדם שהתקשר, ב-19 מועדים, מבית המעצר לגרושתו, והורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירת הטרדה באמצעות מתקן בזק. ערכאת הערעור הפחיתה מעונשו כך שיישא בשישה חודשי מאסר בפועל, חלף תשעה שנגזרו עליו בערכאה הדיונית. נימוק לקולה שהוזכר בפסק דינו של בית המשפט המחוזי הוא העדרן של עבירות נלוות לעבירת ההטרדה בה הורשע.

בת"פ (שלום פ"ת) 54810-03-14 **מדינת ישראל נ' שרעבי** (4.8.2014) נדון עניינו של אדם, שאיים על אחייניתו, תוך הפרת צו ופגיעה בפרטיותה. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו, ונדון לחמישה חודשי מאסר בפועל, ובעת גזירת הדין נלקחו בחשבון מצבו הקוגניטיבי וקשייו לנתק הקשר עם המתלוננת, אליה התייחס כבתו שלו.

בעניין ת"פ (שלום רמ') 40754-05-19 שהוזכר לעיל, נגזרו 15 חודשי מאסר בפועל על אדם שהורשע בתקיפת אשתו, וכן באיומים עליה ובהטרדתה, כאשר בנוגע לעבירות האיומים וההטרדה נקבע מתחם ענישה שנע בין 8 ל-18 חודשים בפועל.

40. כעולה מהאמור לעיל, מנעד הענישה רחב מאוד, ותוצאתו הסופית של גזר הדין נגזרת ממספר האירועים, חזרתיות ההתנהלות העבריינית, חומרת האיומים, ומשך ההטרדה, כאשר הפרתו של צו שיפוטי האוסר על קשר עם קרוב העבירה הוא נתון מחמיר מהותי. אף ליחסו של הנאשם למעשי העבירה, ולקיומו של הליך טיפולי יעיל ומפחית מסוכנות ניתן משקל ממש.

סיכום עד כאן:

41. בשים לב לערכים המוגנים שנפגעו, ומידת הפגיעה - המשמעותית ביותר - בהם, לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה כפי שתוארו לעיל ולמדיניות הענישה הנוהגת, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם נע בין עשרה חודשי מאסר עד שנתיים מאסר, בצירוף ענישה נלווית, לרבות קנס ועונשים מרתיעים צופי פני עתיד - מאסר מותנה והתחייבות, כמו גם פיצוי משמעותי לקרבנות העבירה.

אבהיר, כי אין בהחלטתי משום חריגה לחומרה מעמדת התביעה, שכן זו סברה כי יש לקבוע שני מתחמי ענישה, לכל אחד מכתבי האישום. אלא שכפי שנקבע לעיל, ובהתאם לעמדת הסנגורית, מדובר באירוע אחד, והמתחם נקבע בנוגע למכלול מעשי הנאשם, על חומרם המצטברת.

גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם

42. בגזירת עונשו של נאשם, רשאי בית המשפט להתחשב בהתקיימות נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

43. בהקשר צומת זה של הכרעה, יש להידרש בהרחבה לשאלת מיהותו של הנאשם והתייחסותו לעבירות בהן הורשע.

44. הנאשם יליד יולי 1992. במהלך האירועים מושא התיק הנוסף היה כבן 26 שנה ומחצה; בעת שליחת האיומים בתיק הראשון היה כבן 27 שנה ומחצה. כיום הוא בן 30 שנה ומחצה. מחוות דעת שהוגשה מטעם הפסיכיאטר המחוזי בתחילת ההליך, עולה כי אינו מוכר לביטוח הלאומי או למערכת בריאות הנפש. עם זאת, נסיבות חייו, לרבות מעקב פסיכולוגי בתקופת לימודיו ושירותו הצבאי שהופסק, לאחר ריצוי שני עונשי מאסר בשל נפקדות ועבירות משמעת, מלמדות על קשיי הסתגלות וקשיים חברתיים משמעותיים. בצד זאת, השלים הנאשם 12 שנות לימוד, ועד לביצוע העבירות בתיק הנוסף, התמיד במהלך שש שנים בעבודתו כמנקה רחובות.

45. עברו הפלילי של הנאשם אינו כולל הרשעות קודמות (סעיף 40א(11) לחוק).

46. על פי הודעת המאשימה, הנאשם היה נתון בתנאים מגבילים במסגרת התיק הראשון; שהות במעצר בית מלא כמשך כחודשיים ולאחר מכן, במשך למעלה משנה, היה נתון במעצר בית "לילי", בין חצות לשש בבוקר למחרת, עד ביטול התנאים. יש להתחשב בגזירת העונש, במידה מסוימת, גם במגבלות בהן היה נתון ולא רק בימי המעצר מאחורי סורג ובריוח (ע"פ 7768/16 פלוני נ' מדינת ישראל (20.4.2016)).

47. הנאשם הודה באירועי התיק השני, אך בחר לנהל הגנתו בנוגע לתיק הראשון, ויודגש: זו זכותו המלאה לפעול כך, ועצם בחירתו לנהל המשפט אינה נזקפת לחובתו (סעיף 40א(6) לחוק). אלא שעל אף הודאתו ברוב המעשים שיוחסו לו, התרשם שירות המבחן מנטילת אחריות לקונית וחלקית, המתמקדת בצרכיו שלו ומהטלת אשם, עדיין, במתלוננת. נתתי דעתי לחסכון המסוים בזמן שיפוטי, ולעובדה כי המתלוננת נדרשה בעדותה רק לחלק מסוים, לא גדול, מהעבירות שביצע הנאשם כלפיה. שקלתי אף את חזרת המאשימה מהאישום השני בתיק הראשון, בו הואשם הנאשם בשליחת תמונת אקדח למתלוננת. בצד זאת יוער כי לא היתה מחלוקת בנוגע לעצם המעשה, אלא ללבושו המשפטי כעבירת איומים, והנאשם אף ציין, בפני הגורמים הטיפולים, כי הוא מבין כי שליחת תמונת האקדח למתלוננת עלולה היתה להפחידה.

בסופו של יום, בצד הודאה חלקית במעשים שביצע, צמצם הנאשם מחומרתם, לא הביע חרטה ובחר להאשים את המתלוננת (ראו הסבריו בפסקאות 54-55 להכרעת הדין); דברים דומים עלו אף במסגרת שיחותיו עם שירות המבחן.

48. חלף פרק זמן רב ביצוע המעשים בהם הורשע הנאשם (סעיף 40א(10) לחוק), ואולם, כתבי האישום הוגשו בסמוך לביצוע המעשים, כך שאין לזקפו לחובת המאשימה. העיכוב נבע, בין היתר, מהצורך לבחון שילובו של הנאשם בהליך טיפולי, שלא צלח, ונסיון לקבל תמונה מלאה של מצבו הנפשי, לאחר שאשפז עצמו בבית חולים פסיכיאטרי. אין בדברים משום קביעה לחובת הנאשם, אך כפי שיובהר להלן פרק זמן משמעותי זה לא הוביל לשינוי בתפיסתו, ודאי לא משמעותית, בנוגע למעשיו, למעט הרתעתו - המסוימת - כתוצאה מהשלכות ההליך עליו.

49. ודאי שלא ניתן לזקוף לזכות הנאשם נסיון להטבת נזקי המתלוננת, בהתאם להוראות סעיף 40א(5) לחוק.

ההליך הטיפולי, מצבו הנפשי של הנאשם ועמדת שירות המבחן

50. תסקירי שירות מבחן מפורטים ומסמכים רפואיים שהוגשו מטעם בית החולים אברבנאל והפסיכיאטר המחוזי, המלמדים על מורכבות אישיותו של הנאשם.

51. הנאשם הופנה לשירות המבחן, שערך שלושה תסקירים, שהתקבלו לתיק בית המשפט ביום 7.10.2021, 27.2.2022 ו-19.6.2022.

52. התסקיר הראשון סקר את נסיבות חייו של הנאשם, שנכון למועד הרשעתו בתיק הנוסף, התגורר בבית הוריו בחולון ועבד כמנקה רחובות. בעברו התמודד הנאשם עם קשיים לימודיים, וכן התקשה להתמודד עם המסגרת הצבאית, ****. הנאשם טען כי ****. מנגד, עלה כי אם הנאשם היא דמות משמעותית, קרובה ותומכת.

53. הנאשם שיתף את קצינת המבחן בהיכרותו עם המתלוננת, ותיאר בפניה קשר ידידותי ובלתי פורמאלי אשר בהמשך הפך לקשר טיפולי בתשלום ונמשך מספר חודשים. לדבריו, שיתף את המתלוננת בנושאים אינטימיים מחייו, שכן תפסה כמי שעשויה לסייע לו במציאת פתרון לבעיותיו. משהחליטה לסיים את הקשר הטיפולי ולא נענתה להפצרותיו לחדשו, התקשה לקבל זאת וכאשר החלה החמרה **** מהן סבל, פעל כלפיה בפוגעניות, כמתואר בתיק השני.

54. כגורמי סיכון להישנות העבירות, מנה שירות המבחן מספר נתונים. תחילה, הרושם לפיו התקשה הנאשם ליטול אחריות מלאה על התנהלותו, נטה לצמצם מחומרת מעשיו, והתרכז בפגיעה שנגרמה לו כתוצאה מתלונת המתלוננת. לגרסת שירות המבחן, הנאשם לא גילה אמפטיה כלפי המתלוננת וניכר כי אינו מבין לעומק חומרת מעשיו והשלכותיהם על המתלוננת. עוד מצא, כי על אף שהנאשם גילה "הבנה ראשונית" לכך שהתנהל באופן שגוי, מקורה של זו הוא בהשלכות ההליך המשפטי עליו. שירות המבחן התרשם כי לנאשם קווים בלתי בשלים, בלתי

מווסתים ואובססיביים באישיותו, כי הוא בעל נוקשות חשיבתית, מתקשה במתן פרשנות מותאמת לסיטואציות שונות בחייו ובהבנת מצבים חברתיים ובעל כישורי חיים דלים. שירות המבחן הדגיש, במסגרת סקירת גורמי הסיכון, אף את פתיחתו של התיק הראשון בגין עבירות דומות.

55. כגורמי סיכוי לשיקום הנאשם, ציין שירות המבחן את מאמציו של הנאשם לתפקוד, בעיקר במישור התעסוקתי, והיותו נעדר הרשעות קודמות ודפוסים עבריינים מושרשים. כמו כן התייחס שירות המבחן לנכונותו המילולית הראשונית של הנאשם להסתייע בו לשם קידום מצבו, ולכך שהנאשם מייחס משמעות מרתיעה להליך המשפטי המתנהל נגדו.

56. בסופו של יום, מצא שירות המבחן כי מידת הסיכון הנשקפת מהנאשם היא בינונית, כמו גם מידת החומרה הצפויה של תוצאותיה. נמצא, כי הנאשם יתקשה להיתרם ולהתמיד בטיפול לאורך זמן וקצינת המבחן הביעה ספקות לגבי מסוגלותו ונכונותו של הנאשם להעמיק בדפוסיו הבעייתיים בעיתוי הנוכחי, ומשכך לא באה בהמלצה טיפולית. לאור העובדה כי מדובר "בבחור צעיר נעדר הרשעות קודמות" הומלץ, כי אם יוטל מאסר, יהא זה בעבודות שירות, "כעונש מוחשי ומארגן", אך לתקופה קצרה, על מנת שהנאשם יוכל להתפנות לשיקום חייו, כאשר להערכת שירות המבחן: "ענישה זו תחבר אותו לחומרת העבירות שביצע ותציב גבול ברור להתנהלותו בעתיד".

57. ביום 1.12.2021, לאחר שהנאשם צירף התיק הנוסף לפני, לבקשת ב"כ הנאשם ולאחר שהמאשימה הותירה העניין לשיקול דעתי, החלטתי על קבלת תסקיר משלים. שירות המבחן, שבשלב זה התקבלו בידיו נתונים הנוגעים למצבו הנפשי של הנאשם, ולאור התרשמותו כי הנאשם נמצא כעת "בראשית ההשתלבות במעקב פסיכיאטרי", עתר לדחיית הדיון בשלושה חודשים, על מנת לעקוב אחר היענותו לגורמי הטיפול. שירות המבחן אף ציין כי הנאשם עמד בקשר רציף עמו, והשתדל לעדכנו ולשתף פעולה. בדיון העוקב, ביום 2.3.2022 נעתרתי לבקשת הסנגור לקבל המלצת שירות המבחן והדיון נדחה לשם קבלת תסקיר נוסף.

58. תסקיר זה התקבל ביום 19.6.2022. שירות המבחן עמד בקשר עם גורמי טיפול במרכז הקהילתי לבריאות הנפש אותו פקד הנאשם, ולפיהם מצבו נותר ללא שינוי שכן "עודו בעל כעס ותסכול על שמאמינים למתלוננת, כשלבדבריו אינו אשם"; בשל חששותיו מהעתיד וקשיי תפקודו, הומלץ על טיפול תרופתי. שירות המבחן סבר כי יש לרתום הנאשם להליך טיפולי, גם על מנת לאבחנו, וזאת לשם קבלת סל שיקום וזכויות מהביטוח הלאומי אלא שפנייתם לאמו של הנאשם בהקשר זה סורבה.

59. האם מסרה כי הנאשם הוא בעל כישורים לטפל בעצמו, וביקשה כי לא יערבו אותה ואת אביו בהליך, שכן הנאשם עובד ומתפרנס, אף כי מתקיים מכספיהם. אף כי לאחר מכן מסר הנאשם כי פנה בעצמו למסגרות השונות, ובמאי 2022 תיאר שיפור במצבו. אלא שלקראת סוף חודש זה פנו הוריו לבית המשפט על מנת להסיר התחייבותם לתנאי הערובה, ובתחילת יוני 2022 אושפז הנאשם "לאחר ויכוח שפרץ בין אביו לבינו", ואף הוצאו כנגדו צווי הרחקה. הנאשם מסר כי הוא נעדר מסגרת דיור או אמצעים כלכליים ושוקל לגור ברחוב לאחר שחרורו מאשפוז. מבית החולים אברבנאל נמסר כי אין "סיבה מהותית" להאריך אשפוזו.

60. בתסקירו האחרון ציין שירות המבחן כי "הסיכון במצבו של רן קשור בהיבטים רגשיים-נפשיים ולא עברייניים, וכי ביצע העבירות נשוא הדיון, החריגות לאורחותיו, על רקע קשייו הרגשיים ולקות במסגרת יחסים בין אישיים". שירות המבחן התרשם כי ההליך המשפטי הנוכחי מקשה על הנאשם לקדם את מצבו נוכח חוסר הוודאות באשר לענישה אשר תוטל עליו. המלצתו הסופית היתה הטלת מאסר על תנאי לצד התחייבות להימנע מעבירות נוספות, והוער, כי ככל שלא תתקבל, ובית המשפט יראה לנכון להטיל על הנאשם ענישה קונקרטיה, יש לבחון מאסר בעבודות שירות, לתקופה קצרה, "התואמת את כוחותיו הדלים", על מנת לאפשר לו להתפנות לשיקומו ולקידום חייו.

61. עיינתי במסמכים השונים ושקלתי תכנם. הנאשם היה נתון בהליך ממושך לפני שירות המבחן, ובין עריכת התסקיר השני לתסקיר האחרון, אף ניכר קידום מסוים, שכן הנאשם השכיל לפנות לגורמים המתאימים לשם קבלת סיוע לטיפול בהיבטי חייו השונים. אלא שתוך פרק זמן קצר קרס ההליך הטיפולי, גם על רקע העדר תמיכה ממשפחתו של הנאשם, שסירבה כי ימשיך ויתמך בה, ואף הוציאה כנגדו צו הרחקה. בסופו של יום ההליך הטיפולי לא נשא פרי, ואף במבט צופה פני עתיד, לא הצביע הנאשם על יכולת להתמיד בהליך כאמור, או רצון לעשות כן.

62. עמדתי בנוגע לסיכון הנשקף מהנאשם שונה מעמדת שירות המבחן, אף כי זו נשקלה על ידי בכובד ראש ויודגש, כי ברקע הדברים התרשמתי ממנו, כאמור בפסקה 53 להכרעת הדין, על רקע דיונים לא מעטים ועיון במכלול הראיות, לרבות חקירותיו במשטרה.

הערכת קצינת המבחן בנוגע להרתעת הנאשם מההליך הפלילי (גם אם מטעמי שימור עצמי), כאשר בחר לאיים על המתלוננת גם לאחר הגשת התיק הנוסף, במסגרתו נחקר ונעצר, מוקשה בעיני. בהעדר הדרשותו לשורשי התנהלותו, ורכישת כלים מתאימים להתמודדות עם חוויות עתידיות מורכבות, כאשר, כאמור בהכרעת הדין שנאתו למתלוננת רוחשת עדיין וכעסו עליה ניכר, וקיים צפי להתגברותו לאחר גזר הדין ובשלב ריצוי העונש, נשקף מהנאשם סיכון משמעותי, שלטעמי אינו בדרגה בינונית בלבד. זאת, הן בנוגע לעצם התרחשותו של אירוע פלילי נוסף, הן בנוגע לתוצאותיו של אירוע כאמור.

63. לכך יש להוסיף את רקעו הנפשי של הנאשם, שממסמכי התיק עולה כי אינו מנוטר ומטופל כנדרש. בחוות דעת מפורטת מטעם הפסיכיאטר המחוזי שהתקבלה ביום 29.1.2021 בתיק הנוסף, אך מתייחסת אף לתיק הראשון, לשני התיקים, נקבע כי הנאשם היה אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדין. *****

64. ביום 22.6.2022 הוריתי, לאחר קבלת הסכמת הנאשם, כי לתיק בית המשפט יועברו מסמכי אשפוזו בבית החולים אברבנאל, שם שהה באשפוז מרצון לאחר שמשפחתו ניתקה הקשר עמו. אלה נתקבלו זמן קצר לאחר מכן. מתעודת חדר המיון עולה כי הנאשם לא אושפז בעבר, אך נמצא, לדבריו, במעקב פסיכיאטרי במרפאת בריאות הנפש בחולון. הנאשם הובא למיון, לבקשתו, לאחר שנחקר בתחנת משטרה בשל טענות על איומים כלפי אביו ושוחרר. ***** הנאשם, שסרב ליצור קשר עם משפחתו, התאשפז בהסכמתו בבית החולים. בדיון שהתקיים ביום 15.9.2022 התברר כי הנאשם אינו מאושפז עוד בבית החולים.

65. איני יכולה לקבל אף את עמדת שירות המבחן בתסקירו האחרון ולפיה הסיכון מקורו "בהבטים רגשיים נפשיים ולא עבריינים". עיון בהודעות מזעזעות הנפש ששלח למתלוננת מעלה בבירור כי הנאשם אוחד בדפוסים בלתי-נורמטיביים ממשיים, אינו נמנע מפגיעה חוזרת ונשנית באחר, ולא רק שהוא מודע היטב להשלכות התנהלותו ולהשפעתה הקשה על המתלוננת, הוא חפץ בכך וזו מטרתו. האיומים בפגיעה מצד אחר ואמירה לפיה לאחר מכן לא יוכל הנאשם לשלוט באירוע, הם בעלי אופי עברייני מובהק, כמו גם העדר אמפטיה להשלכותיהם של איומים אלה על קרבנו. ועוד: אנשים נורמטיביים, שומרי חוק ביסודם, המסתבכים בהליך פלילי אחד, ימנעו מלשוב ולבצע עבירות נוכח הכרתם בתוצאות מעשיהם והשלכותיהם. הנאשם אמנם נטול הרשעות קודמות, אך המשיך במעשיו מושא התיק הראשון גם לאחר הגשת כתב אישום כנגדו, ולא היה בכוחם של צוים שפוטיים ותנאים מגבילים על מנת להרתיעו, כאשר בחלק מהודעותיו הוא מתנה אי-פגיעה במתלוננת בביטול התלונה, מאפיין עברייני בולט נוסף.

66. בנסיבות אלו, מתעורר חשש ממשי כי הנאשם ישוב ויבצע עבירות כלפי המתלוננת, ובהתאם להוראות סעיף 140 לחוק, מצאתי כי יש צורך בהרתעתו, גם אם, בהעדר עבר פלילי משמעותי או חוות דעת מקצועית אין מקום לסטות לחומרה ממתחם העונש ההולם. העדר נטילת חלק בהליך טיפולי, על רקע אישיותו של הנאשם ואבחון על ידי הפסיכיאטר המחוזי, כאמור לעיל, עשוי להצמיח סיכון אף לציבור בכללותו, שכן הנאשם, בבירור, נעדר כלים להתמודדות עם מכשולי החיים כך שדפוס התנהלותו אל מול המתלוננת עלול לחזור על עצמו.

67. אכן, יש לתת משקל של ממש למורכבות מצבו של הנאשם, לקשיים הנפשיים והחברתיים, לדלות כישוריו החברתיים, אך מסגור מעשיו ככאלה הנובעים "מהבטים רגשיים" חוטא לטעמי לעובדות המקרה, ואין בו לשקף מלוא התמונה, על חומרתה המוגברת. שירות המבחן אף הקל מהמלצתו המקורית, ועל אף קריסת ההליך הטיפולי, ציין בתסקירו האחרון כי העונש הראוי לנאשם הוא מאסר על תנאי בלבד. המלצה זו אינה עומדת בהלימה לחומרת מעשי הנאשם ולמסוכנות הנשקפת ממנו ולא אוכל לקבלה.

68. מצבו הנפשי של הנאשם אינו בטוב, הוא הביע בפני רופאי בית החולים אברבנאל, ואף בפני סנגורו, עמדות דיכאוניות מעוררות חשש. שימוע גזר הדין היה קבוע ליום 14.2.2023 והנאשם לא התייצב אליו, ובין היתר מסר לסנגורו כי *****. אף בריאותו הגופנית אינה תקינה וכיום, על פי הנטען, הוא דר ברחוב ומנותק ממשפחתו. יש יסוד משמעותי לקבוע כי עונש מאסר מוחשי, ודאי כזה שמאחורי סורג ובריח יכביד עליו מעבר להשלכותיו על אחרים. נתון זה, שמשקלו משמעותי, יילקח בחשבון בעת גזירת הדין (סעיף 40א(1) לחוק).

עתירת ההגנה לחריגה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי חסד

69. בא-כח הנאשם, על אף שהכיר בכך שמרשו אינו מצוי "בקרבה לסייג" (עמ' 43, ש' 18 לפרוטוקול הדיון) עתר לעשות שימוש "בפסק הדין בעניין לופליאנסקי לעניין שיקולי חמלה וחסד" (עמ' 42, ש' 22-23 לפרוטוקול הדיון).

70. במקרה זה (ע"פ 5669/14 לופליאנסקי נ' מדינת ישראל (29.12.2015)), בו סבל הנאשם ממחלה קשה והצביע, בראיות ברורות, על כך ששהותו במאסר עשויה לקצר משמעותית מתוחלת חייו, הכיר בית המשפט העליון באפשרות לחרוג ממתחם הענישה לקולה, מטעמי צדק, ולא משיקולי שיקום בלבד, כהוראות סעיף 40 לחוק. נפסק: "להשקפתי, עקרון המידתיות בענישה, שעקבותיו ניכרים לא אחת באופן שבו הותווה שיקול הדעת השיפוטי בקביעת העונש במסגרת התיקון, על השלבים השונים הקבועים בו, צריך להנחותו גם באותם מקרים חריגים וקיצוניים שבהם ראוי יהיה - בגדר הדין הקיים וכל עוד לא שונה - לחרוג ממתחם הענישה נוכח שיקולי צדק...". נקבע עוד, כי אכן, ככלל, יש להתחשב בנסיבות הקשורות לנאשם בתוך המתחם שנקבע, אך "במקרים חריגים, גם לגבי חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם במצבים שאינם נופלים לחריג השיקום. להשקפתי, בסוג כזה של מקרים לא ניתן להלום מצב שלפיו ייכפה על בית המשפט לגזור עונש בלתי מידתי". עם זאת, הודגש כי "פתח זה שאנו פותחים כאן לטובת חריגה ממתחם העונש ההולם - פתח צר הוא".

71. נטען, כי מצוקתו של הנאשם, מורכבות מצבו הנפשי, היותו דר רחוב והעובדה כי המשפט "הרס את חייו", מצדיקים התמקדות בשיקולי חמלה, שכן הוא שרוי בדיכאון עמוק, לאחר שההליך המשפטי "הפיל אותו לתהום", עד כדי חשש לחייו.

72. בקשה זו מרחיקת לכת, אינה הולמת את נסיבות ההליכים בהם הורשע הנאשם ואינה יכולה להצדיק נקיטה בהליך החריג כל כך של סטייה ממתחם הענישה בשל שיקולי צדק. קרבן אחד בלבד קיים בתיק וזו המתלוננת בה פגע הנאשם, במכוון, באכזריות, לאורך זמן, וללא כל חמלה. הנאשם הוא מחולל האירועים והגורם להם, הוא בלבד והתדרדרות מצבו במהלך השנים האחרונות - שאני נכונה להניח שקשורה גם להליכים המשפטיים ולא רק לסבכי אישיותו - היא פועל יוצא של בחירותיו הפוגעניות והעבירות שביצע.

73. הנאשם, ***** ובעל מורכבות נפשית, הסתכסך עם משפחתו, שאינה מוכנה לסייע לו, ונכון להצהרות האחרונות מטעם ההגנה, הוא דר ברחוב. אני ערה לטענות הנוגעות למצב רוחו השפוף, הקשה והדכאוני של הנאשם, לרבות לדברי הסנגור לפיהם "גם אני וגם צוות משרדי היינו עסוקים חלק מהזמן בנסיון לעזור לנאשם לשמור על חייו... ברמה הזו" (עמ' 41, ש' 26-27 לפרוטוקול הדיון). אמרות מדאיגות ביותר אלו מצאו הדהודן אף בהתרשמות הגורמים הרפואיים ***** כאמור, נטען בדיון האחרון כי הנאשם אף *****. אלא שכפי שנקבע

בעניין **לופליאנסקי**: "את מצבו הרפואי של מי שהורשע בדין יש לאזן עם שיקולים רלוונטיים אחרים ובכלל אלה הסיכון הנשקף לציבור ממנו" (שם, בסעיף 222) וכך יש לפעול גם בעניינו.

אי התייצבות הנאשם לפני הממונה על עבודות השירות

74. חלק לא מבוטל ממשך הזמן שחלף מאז שמיעת טיעוני הצדדים לעונש נבע מהיערותי לבקשת הנאשם, באמצעות בא כוחו, להפנייתו לממונה על עבודות השירות. בתיק השני הודיעה המאשימה על כך שעמדתה היא לעבודות שירות, ואכן בתחילת ההליך, עוד טרם הרשעתו בתיק הראשון, הופנה הנאשם לממונה, ואף לשירות המבחן.

75. מאסר בעבודות שירות הוא עונש "בעל אופי שיקומי. להגשמת מטרות השיקום בענישה ניתן להשתמש באמצעי ענישה שונים, שאחד מהם הוא מאסר בעבודות שירות. מאסר בעבודות שירות הוא עונש הבנוי על איזון בין תכלית המניעה, ההרתעה והגמול המשתקפת בהטלת עונש מאסר, לבין יסוד השיקום, המתבטא במתן אפשרות לנאשם לרצות את המאסר בעבודות שירות בפיקוח הממונה על עבודות השירות..." (ע"פ 10292/06 פלוני נ' **מדינת ישראל** (8.4.2008)).

76. תוך התחשבות במצבו הנפשי, ולשם קבלת תמונה מלאה טרם הכרעה, ניתנו לנאשם מספר לא מבוטל של הזדמנויות להתייצב לפגישות התאמה בפני הממונה, אולם הוא בחר, שוב ושוב, שלא להגיע אליהן. גם בשלבים האחרונים של ההליך, לאחר שביום 25.11.2022 הודיע הסנגור כי הנאשם "נמלך בדעתו" וביקש כי יעבור בכל זאת בדיקת התאמה, נערתתי לבקשה זו, ושוב - הודיע הממונה כי הנאשם לא התייצב לפניו.

77. אני סבורה כי התנהלות זו של הנאשם, יחד עם העולה מאבחון שירות המבחן והפסיכיאטר המחוזי, מצביעה על כך שיתקשה לעמוד בהגבלות ובתנאים הקפדניים בהם על מי שנושא עונשו בדרך של עבודות שירות לעמוד, תנאים המצריכים משמעת עצמית ומחויבות להליך; אף אמו של הנאשם ציינה בפני שירות המבחן כי לעמדתה יתקשה הנאשם לעמוד לאורך זמן במגבלות המוטלות על עובד שירות.

78. לנאשם הודע כי אין בהחלטה לשלחו לממונה, גם כמו לשירות המבחן, על מנת להביע עמדה סופית בנוגע לעונש שיושת עליו (החלטה מיום 16.2.2021 בתיק הנוסף; החלטות מיום 2.3.2022 ומיום 28.11.2022). כפי שנפסק, "אין בעצם הזמנת חוות דעת הממונה על עבודות שירות כדי לכבול את ידיו של בית המשפט הגוזר את דין הנאשם, לא כל שכן כאשר בית המשפט מצוין הדבר זאת מראש בהחלטת ההפניה" (רע"פ 1596/16 **מוחתסב נ' מדינת ישראל**, פסקה 14 (15.9.2016)).

79. הרף התחתון של מתחם העונש ההולם אותו מצאתי לקבוע הוא עשרה חודשי מאסר, שלא ניתן לרצות בעבודות שירות, והעונש שייגזר עליו חמור אף מכך. אני ערה לכך, אלא ששקילת מכלול הנתונים בכובד ראש הובילה למסקנה זו התוצאה הראויה לסיום ההליך. נקבע, כי "כלל מנחה בפסיקתו של בית משפט זה הינו כי גזירת עונשו של מי שהורשע בדין והתבקשה בעניינו חוות דעת מהממונה על עבודות שירות, אינה נשלמת קודם שהוגשה חוות דעתו של הממונה, ובטרם הכריע בית המשפט בדבר האופן בו יישא הנאשם בעונש... לפיכך, כל עוד בית המשפט לא גזר את עונשו של הנאשם אין ההפניה לממונה, כשלעצמה, מצדיקה את היווצרותה של ציפיה או הסתמכות כלשהי לעניין טיב או היקף העונש. חוות דעתו של הממונה על עבודות השירות מתבקשת על ידי בית המשפט בדרך כלל בטרם נגזר דינו של נאשם שהורשע, וזאת על מנת שבפני בית המשפט יהיה כל המידע הצריך לעניין בבואו לגזור את דינו של נאשם ועל מנת שבשלב השתת העונש יוכל בית המשפט לשוות לנגד עיניו את כל החלופות העונשיות האפשריות ולבחור מביניהן את הראויה ביותר על בסיס האיזון ההולם בין האינטרסים המתנגשים" (ע"פ 8704/08 **הייב נ' מדינת ישראל**, פסקה 10 (23.4.2009)).

סיכום עד כאן:

80. הנאשם שלח ההודעה המאיימת למתלוננת לאחר הגשת כתב האישום כנגדו בתיק הנוסף. לכך חומרה רבה, המלמדת על חזרתיות והעדר הרתעה. יחסו למתלוננת, העדר לקיחת אחריות מלאה על מעשיו, גם לגבי אלה בהם הודה בפני בית המשפט, ואי-נטילת חלק בהליך טיפולי, מלמדים אף הם כי לא ניתן למקם הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם. בהינתן חלוף הזמן, הודאתו בתיק השני ובשל ההתחשבות המשמעותית שיש לתת לנסיבותיו האישיות ולהשלכת עונש מאסר עליו בשל מצבו הנפשי, יש למקמו באמצע השליש התחתון של מתחם העונש ההולם. ואדגיש: אלמלא אותן נסיבות אישיות ומצבו הנפשי היה מקום להטיל על הנאשם עונש כבד יותר, אף מעבר לרף שהציבה המאשימה.

81. נוכח התרשמותי כי יש צורך בהרתעה משמעותית לשם הגנה על המתלוננת ועל הציבור בכללותו, מצאתי לעשות שימוש במכלול כלי הענישה שברשות בית המשפט בבואו לגזור הדין, לרבות כלים כספיים וכאלה הצופים פני עתיד.

פיצוי המתלוננת

82. סעיף 77(א) לחוק קובע כי: "הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו, בשל כל אחת מן העבירות שהורשע בהן, לשלם לאדם שניזוק על ידי העבירה סכום שלא יעלה על 258,000 שקלים חדשים לפיצוי הנזק או הסבל שנגרם לו". הוראת חוק זו נועדה לסייע לקורבנות העבירה לקבל "סעד ראשוני", ובכל מקרה לתת ביטוי לנזקים הממשיים שנגרמו. הערכת גובה הפיצוי תעשה על דרך האומדנה, וקרבת העבירה אינו נדרש להוכיח בצורה מדויקת, ועל יסוד ראיות, את נזקיו. הפיצוי מותר בידי הנפגע אפשרות להליך אזרחי נגד אותו יוכל לנהל תוך יתרון דיוני וראייתי על פי המנגנונים ודיני הראיות שנקבעו בעניין(דנ"פ 5625/16 **אסרף נ' טווק** (13.9.2017)).

83. על הנאשם לשאת בפיצוי משמעותי לנזקי המתלוננת, אף כי גם הסכום שאפסוק אינו קרוב לכסות על מכלול נזקה, הנפשיים והכספיים, כתוצאה ממעשיו; נזקים עליהם עמדתי בהרחבה לעיל.

84. אני ערה לטענות בנוגע למצבו הכלכלי הנוכחי של הנאשם ולהעדר מקום מגורים קבוע או מקור פרנסה. אלא שהקושי הצפוי עבורו בתשלום הפיצוי אינו שיקול רלבנטי לעצם הטלתו, אף לא לגובהו: "מחמת אופיו ותכליתו האזרחיים של הפיצוי, ובדומה לעניינים אחרים שבמשפט האזרחי, מוקד ההסתכלות איננו ביכולתו של הפוגע-העבריין. המוקד הוא בעניינו של נפגע העבירה, בהכרה בפגיעה בו, ובהטבתה" (ע"פ 8449/17 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 51 (16.6.2019)).

85. במצבו הכלכלי של הנאשם אתחשב בקביעת סכום הקנס, שיש להטיל על הנאשם במסגרת גזירת העונש, וזאת בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק. מצאתי לפסוק סכום מתון, על הצד הנמוך ממש, גם בהתאם להוראות סעיף 63(ג) לחוק לפיהן רשאי בית המשפט להתחשב בהשפעת סילוק הקנס על יכולת הנאשם לפצות את קרבן העבירה בשל נזקיו כתוצאה ממנה.

סוף דבר

86. הנאשם יישא בעונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים. מתקופה זו ינוכו ימי המעצר בו שהה הנאשם בקשר לתיקים שבכותרת (בין הימים 20.2.2019-21.2.2019 ובין 12.2.2020-17.2.2020, על פי הודעות המאשימה).

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים, והתנאי שלא יעבור על העבירות בהן הורשע.

ג. הנאשם יצהיר על התחייבות על סך 10,000 ₪ להימנע במשך שלוש שנים מהיום מביצוע העבירות בהן הורשע. לא יצהיר - יאסר לחמישה ימים.

ד. פיצוי למתלוננת בסך 25,000 ₪, אשר ישולם בחמישה תשלומים חודשיים ושווים ורציפים, שהראשון בהם ביום 1.5.2023. יתרת התשלומים, בתחילת כל חודש עוקב, ועד סיום. לא ישולם תשלום בו חויב הנאשם תעמוד יתרת החיוב לפירעון מיידי.

ה. קנס בסך 500 ₪. הקנס ישולם עד ליום 1.5.2023.

ניתן לשלם את הפיצוי והקנס כעבור שלושה ימים מיום גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il; מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000; במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד.

שירות בתי הסוהר מתבקש ליתן דעתו למצבו של הנאשם ולעולה מחוות הדעת בנוגע למורכבות אישיותו, הדורשים התייחסות מיוחדת וזהירה לשם הבטחת שלומו. תשומת לב מיוחדת יש ליתן לטענות בנוגע לפגיעה עצמית ולאמירות אובדניות עליהן דיווחה ההגנה.

המזכירות תוודא קבלת גזר הדין, עוד היום, בידי נציג שב"ס שבהיכל בית המשפט.

גזר הדין ניתן לפרסום ללא נתונים שיש בהם משום פגיעה יתרה בפרטיות הנאשם.

המזכירות תעביר העתק מגזר הדין לשירות המבחן, לשב"ס ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתל-אביב תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כט' שבט תשפ"ג, 20.2.2023, בנוכחות הצדדים.

